

Το τέλος της πανδημίας πλησιάζει αλλά θα μάθουμε να ζούμε με τη COVID-19

Το στέλεχος Όμικρον του SARS-CoV-2 έχει οδηγήσει σε ένα σφοδρό κύμα της πανδημίας COVID-19 σε όλο τον πλανήτη. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, πάνω από το 50% του παγκόσμιου πληθυσμού θα έχει μολυνθεί με το στέλεχος Όμικρον μεταξύ Νοεμβρίου 2021 και Μαρτίου 2022. Οι Ιατροί της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ **Θεοδώρα Ψαλτοπούλου, Γιάννης Ντάνας, Πάνος Μαλανδράκης και Θάνος Δημόπουλος** (Πρύτανης ΕΚΠΑ) συνοψίζουν τη πρόσφατη δημοσίευση του Christopher L J Murray σχετικά με το μέλλον της πανδημίας COVID-19 στην έγκριτη επιστημονική επιθεώρηση *The Lancet* (DOI:[https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(22\)00100-3](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(22)00100-3)). Η ανάλυση του φορτίου της Όμικρον εξαρτάται σημαντικά από το ποσοστό των ασυμπτωματικών λοιμώξεων. Μέχρι πριν την εμφάνιση του νέου στελέχους, το ποσοστό των ασυμπτωματικών λοιμώξεων είχε υπολογιστεί στο 40%. Το αντίστοιχο ποσοστό για το στέλεχος Όμικρον υπολογίζεται στο υπερδιπλάσιο και αγγίζει το 80-90%. Επιπλέον, το ποσοστό των νοσηλευόμενων ασθενών με COVID-19 που χρειάζονται διασωλήνωση ή πεθαίνουν έχει μειωθεί κατά 80-90% στον Καναδά και στη Νότια Αφρική. Σύμφωνα με στοιχεία από την Ελλάδα κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ 21 Δεκεμβρίου 2021 και 17 Ιανουαρίου 2022, παρόλο που ο αριθμός των κρουσμάτων COVID-19 αυξήθηκε κατά σχεδόν 10 φορές, ο αριθμός των διασωληνωμένων παρέμεινε σταθερός. Παρά τη μειωμένη βαρύτητα της νόσου, το τεράστιο κύμα λοιμώξεων από Όμικρον σημαίνει ότι οι εισαγωγές στα νοσοκομεία αυξάνονται σε πολλές χώρες και θα αυξηθούν τουλάχιστον στο διπλάσιο συγκριτικά με τις εισαγωγές κατά τη διάρκεια των προηγούμενων κυμάτων της πανδημίας. Λαμβάνοντας υπόψη και τον σημαντικό αριθμό των υγειονομικών που θα τεθούν σε καραντίνα λόγω COVID-19, η πίεση στα συστήματα υγείας είναι ιδιαίτερα σημαντική. Η ταχύτητα εξάπλωσης της Όμικρον είναι τόσο μεγάλη, που η λήψη νέων μέτρων προστασίας από τον SARS-CoV-2 όπως η καθολική χρήση μάσκας προσώπου, ο εμβολιασμός των ανεμβολίαστων και ο αναμνηστικός εμβολιασμός των εμβολιασμένων έχουν ουσιαστική σημασία πριν την εμφάνιση της Όμικρον στη χώρα. Στις 17 Ιανουαρίου 2022, το κύμα της Όμικρον εμφάνιζε κορύφωση σε 25 χώρες του κόσμου, ενώ η κορύφωση αναμένεται από τώρα έως τη δεύτερη εβδομάδα του Φεβρουαρίου 2022. Βέβαια για τις χώρες που ακολουθούν τακτική μηδενικών κρουσμάτων COVID-19, η εκδήλωση και ο κύκλος του κύματος του Όμικρον αναμένεται να καθυστερήσει. Δεδομένου ότι μέχρι το Μάρτιο του 2022 ένα σημαντικό μέρος του παγκόσμιου πληθυσμού θα έχει μολυνθεί από το στέλεχος Όμικρον, ενώ σε πολλές χώρες θα έχει χορηγηθεί και η τρίτη αναμνηστική δόση στον πληθυσμό, το επίπεδο ανοσίας έναντι στον ιό αναμένεται αρκετά υψηλό παγκοσμίως. Επομένως, για μερικές εβδομάδες ή και μήνες αναμένεται ύφεση της πανδημίας. Νέες παραλλαγές του SARS-CoV-2 σίγουρα θα εμφανιστούν και μερικές μπορεί να είναι πιο σοβαρές από το στέλεχος Όμικρον. Η ανοσία, είτε προέρχεται από μόλυνση είτε από εμβολιασμό, θα εξασθενίσει με την πάροδο του χρόνου, δημιουργώντας ευκαιρίες για επόμενη μετάδοση του SARS-CoV-2. Δεδομένης της πιθανής εποχικότητας του ιού, οι χώρες θα πρέπει να αναμένουν αυξημένη μετάδοση κατά τους χειμερινούς μήνες. Ωστόσο, οι επιπτώσεις της μελλοντικής μετάδοσης του SARS-CoV-2 στην υγεία θα είναι μικρότερες λόγω της ευρείας προηγούμενης έκθεσης στον ιό, των αναμνηστικών εμβολίων που θα είναι προσαρμοσμένα σε νέα αντιγόνα ή παραλλαγές, της χορήγησης αντικών φαρμάκων και της γνώσης ότι τα ευάλωτα άτομα μπορούν να προστατευτούν κατά τη διάρκεια μελλοντικών κυμάτων της COVID-19 με μάσκες υψηλής προστασίας και φυσική απόσταση. Ο Δρ Murray πιστεύει ότι η COVID-19 θα γίνει άλλη μια ασθένεια που θα πρέπει να

διαχειρίζονται τα συστήματα υγείας και οι κοινωνίες στο μέλλον. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο αριθμός των θανάτων από το Όμικρον φαίνεται να είναι παρόμοιος στις περισσότερες χώρες με τους θανάτους κατά τη διάρκεια μιας σοβαρής περιόδου γρίπης στις χώρες του βόρειου ημισφαιρίου. Η εποχή των έκτακτων μέτρων και των περιορισμών για τον έλεγχο της μετάδοσης του SARS-CoV-2 θα έχει τελειώσει. Μετά το κύμα του στελέχους Όμικρον, η COVID-19 θα επιστρέψει αλλά όχι και η πανδημία.